

Izvještaj o upravljanju

JUGOPETROL AD

Podgorica, Oktobar 2021. godine

U tećem kvartalu 2021. godine Jugopetrol AD nastavlja sa ostvarivanjem svoje strateške vizije vodeće naftne kompanije u Crnoj Gori, uprkos izazovima sa kojima se suoćava zbog pandemije izazvane korona virusom.

Rezultati prodaje

Ukupna prodaja goriva u trećem kvartalu 2021 godine bilježi rast od +41% u odnosu na isti period prošle godine, što predstavlja rezultat turistićke sezone koja je bila posebno uspješna u julu i avgustu mjesecu.

Povećanje prodaje zabilježeno je u svim prodajnim kanalima.

Od početka godine zabilježen je rast prodatih kolićina u maloprodajnoj mreži od +26% u odnosu na isti period prošle godine, podstaknut prodajom ostvarenom u trećem kvartalu (+51% u odnosu na Q3 2020).

Pored uspješne realizacije prodaje, kompanija je fokusirana na završetak projekta rekonstrukcije svoje maloprodajne mreže, kojim će se znaćajno poboljšati izgled benzinskih stanica i postaviti temelj budućeg rasta prodaje.

Prodaja privatnim benzinskim stanicama u Q3 se povećala za +46% u odnosu na Q3 2020, što je rezultat povećanja ukupne prodaje od početka godine za +22% u odnosu na isti period prošle godine.

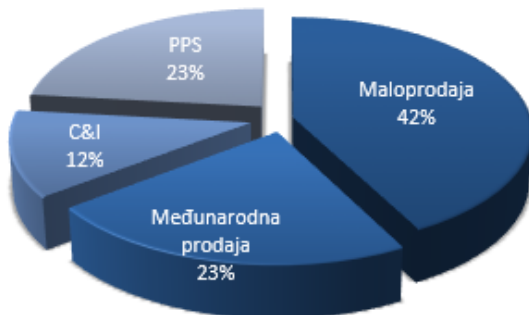
Obim prodaje komercijalnim i industrijskim kupcima (C&I) u trećem kvartalu se povećao za +40% u odnosu na Q3 2020, dok je ukupna prodaja za devet mjeseci zabilježila povećanje od +20% u odnosu na isti period prošle godine.

Prodaja u avijaciji je zabilježila očekivani rast u trećem kvartalu (+148% u odnosu na Q3 2020) kao i tokom devet meseci 2021 godine (+66% u odnosu na isti period prošle godine), s obzirom na to da je ovaj segment najviše pogođen pandemijom izazvanom korona virusom i gotovo da nismo imali prodaju u Q3 2020.

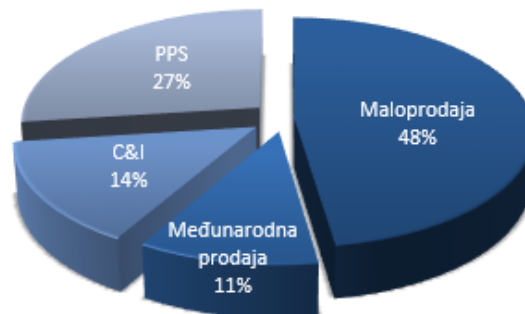
Prodaju brodovima i jahtama karakteriše visok stepen sezonalnosti, gdje je prodaja van ljetnje sezone promjenljiva i teža za predvidjeti. Međutim, kako je kompanija zaključila ugovor o prodaji sa velikim kupcem u ovoj godini, tokom trećeg kvartala 2021 godine prodaja je bila znatno veća u odnosu na isti period prošle godine.

Pored gore navedenih promjena u ukupnoj prodaji, došlo je i do promjene raspodjele po segmentima, sa najvećom promjenom u povećanju u međunarodnoj prodaji:

**Prodaja po segmentima
III kvartal 2021**

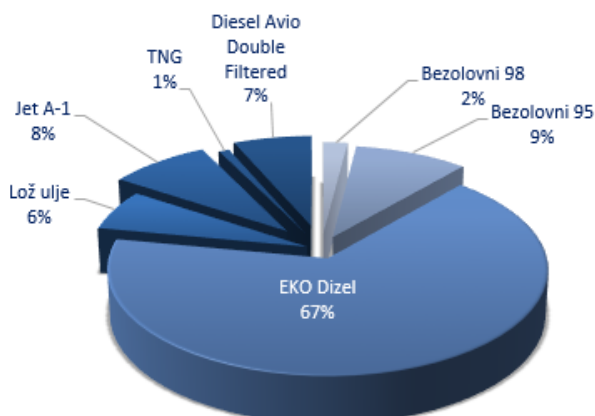

**Prodaja po segmentima
III kvartal 2020**

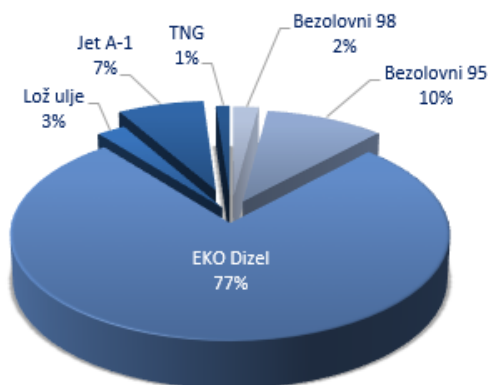

Eko dizel je i dalje najprodavaniji proizvod, sa 67% od ukupne prodaje.

**Prodaja po vrsti goriva
III kvartal 2021**

**Prodaja po vrsti goriva
III kvartal 2020**

Dodatno, počev od 10. marta na našim EKO benzinskim stanicama je dostupno novo Diesel Avio Double Filtered gorivo, nakon odluke Vlade CG da liberalizuje prodajne cijene visokokvalitetnih goriva.

Diesel Avio Double Filtered gorivo, sa povećanim cetanskim brojem, obezbjeđuje čistoću motora i vrhunske performanse automobila. Idealno je gorivo i za profesionalna i teška vozila sa dizel motorima Euro 5 i Euro 6.

Tehnološki unaprijeđen euro dizel kreiran je oplemenjivanjem aditivima koji poboljšavaju rad motora i primjenom tehnologije filtriranja goriva koja se koriste u avio industriji.

Finansijski pokazatelji

Profitabilnost	Q3 2021	Q3 2020	Q3 2019	Q3 2018
Neto profitna marža %	4,4%	3,5%	2,4%	5,3%
EBITDA marža %	7,1%	7,4%	4,3%	7,1%
Bruto profitna marža %	15,9%	20,4%	12,4%	14,6%

Bruto profitna marža je niža u odnosu na treći kvartal 2020, ali je zabilježeno povećanje u odnosu na 2019 godinu. Povećanje prodaje u trećem kvartalu u 2021 imalo je za rezultat pozitivan uticaj na prihode.

Kada su u pitanju troškovi, operativni troškovi Kompanije u trećem kvartalu 2021 su veći u odnosu na isti period prošle godine, što je rezultat većih varijabilnih troškova prodaje. Troškovi amortizacije su takođe veći u odnosu na isti period prošle godine najvećim dijelom zbog ulaganja u maloprodajnu mrežu.

Osnova organizacione strukture Kompanije je stabilna i Kompanija je spremna da se suoči sa svim izazovima. Finansijska struktura Kompanije je takođe stabilna, likvidnost je na visokom nivou, čime je obezbijeđena dodatna sigurnost u ovoj teškoj i neizvjesnoj situaciji. Na osnovu naše analize, zaključuje se da ne postoji materijalna neizvjesnost u pogledu mogućnosti Kompanije da nastavi svoje poslovanje. Nove politike koje se sprovode na nivou Evrope i na lokalnom nivou, a kojima će se ublažiti uticaj ove nezapamćene krize tokom njenog trajanja i po prestanku iste, od izuzetnog su značaja.

Likvidnost	Q3 2021	Q3 2020	Q3 2019	Q3 2018
Tekuća likvidnost	2,94	3,47	3,07	4,09
Koeficijent ubrzane likvidnosti	2,01	2,86	2,23	2,77
Koeficijent trenutne likvidnosti	1,17	2,01	1,23	1,45

Pokazatelji likvidnosti su konstantno na visokom nivou. Visoke vrijednosti pokazatelja likvidnosti ukazuju na to da je Kompanija uvijek bila u mogućnosti da bez poteškoća ispuni svoje kratkoročne obaveze.

Jugopetrol AD ima izuzetno snažnu finansijsku poziciju, koja se odlikuje niskim koeficijentom zaduženosti i činjenicom da Kompanija nema dugovanja.

Operativni podaci

Jugopetrol AD je 2017 godine započeo projekat rekonstrukcije i adaptacije većeg broja benzinskih stanica, u cilju unapređenja maloprodajne mreže do kraja 2021. godine. U prethodnom periodu, tj. zaključno sa 30. septembrom 2021, završena je rekonstrukcija ili adaptacija ukupno 28 benzinskih stanica, dok je u toku rekonstrukcija BS Plav i tenderski postupak za rekonstrukciju BS Kotor.

Radovi na izgradnji nove benzinske stanice u Tuzima, koja je uzeta u zakup, su u toku.

Na Instalaciji Bar su, uz redovan proces prijema, skladištenja i izdavanja goriva u povećanom obimu zbog ljetnje sezone, nastavljene opsežne pripreme za projekat izgradnje novog autopunilišta za podno punjenje autocistijerni, čime će Instalacija biti opremljena u skladu sa najsavremenijim tehničkim, bezbjedonosnim i standardima zaštite životne sredine. U trećem kvartalu je nastavljena i kontinuirana nadogradnja PP sistema, čime je povećana njegova pouzdanost.

U Službi za transport goriva su u trećem kvartalu vođene redovne operativne aktivnosti na snabdijevanju benzinskih stanica, avioservisa i privatnih potrošača, u uobičajeno povećanom obimu zbog sezone. III faza remonta cistijerni za prevoz goriva je u toku, biće kompletirana tokom Q4 2021 i Q1 2022, čime će se završiti kompletan proces nadogradnje od ukupno 7 kamiona. Nadogradnjom će se unaprijediti njihova funkcionalnost i obezbijediti kompatibilnost sa sistemom za podno punjenje na Instalaciji Bar.

Na avioservisima Tivat i Podgorica su sprovedeni redovni procesi opsluživanja aviona, u pojačanom obimu tokom ljetnje sezone, kao i održavanja. Na Avio servisu Tivat su u toku radovi za zamjeni i postavljanju novog sistema za video nadzor sa optičkim provodnicima. U toku avgusta, avioservis je posjetila IATA inspekcija, čiji je nalaz potvrdio da je struktura i poslovanje avioservisa usklađeno sa međunarodnim standardima za vazdušni saobraćaj.

Na kraju trećeg kvartala 2021 godine broj zaposlenih u Jugopetrolu AD iznosio je 99, što je za 2 zaposlena više nego u istom periodu prošle godine.

Kompanija nastavlja da bude posvećena svojim zaposlenima i da ulaže u njihov razvoj i edukaciju.

Kao i prethodnih godina, i ove godine Jugopetrol AD učestvuje u Vladinom programu stručnog osposobljavanja. U 2021 godini angažovano je 7 pripravnika.

Korporativna društvena odgovornost

Društvena odgovornost i briga o svojim zaposlenima je sastavni dio poslovanja kompanije Jugopetrol AD koja u kontinuitetu nastoji da doprinese razvoju zajednice u kojoj posluje. Kompanija nastavlja sa ulaganjem u prepoznatljivost svoje strategije kao društveno odgovorne kompanije ka svojim zaposlenima, svim zainteresovanim stranama, kao i široj javnosti.

Planirane aktivnosti za 2021. godinu su usmjerene u cilju doprinosa razvoja edukaciji, sporta i kulturi. Aktivnosti koje su se do sada realizovale su: pomoć osnovnim školama u zemlji u saradnji sa Olimpijskim komitetom Crne Gore kroz projekat „Likovni konkurs - Igraj za svoj tim, igray za svoju školu“, pomoć djeci iz Dječijeg doma „Mladost“ Bijela u vidu školskog materijala, putnih torbi i kofera, kao i zimskog raspusta. Dodatno, planirane su aktivnosti koje imaju za cilj podršku zdravstvenom sektoru u borbi protiv novog korona virusa, a do sada se realizovala donacija kompjutera i monitora call centru Doma zdravlja u Podgorici.

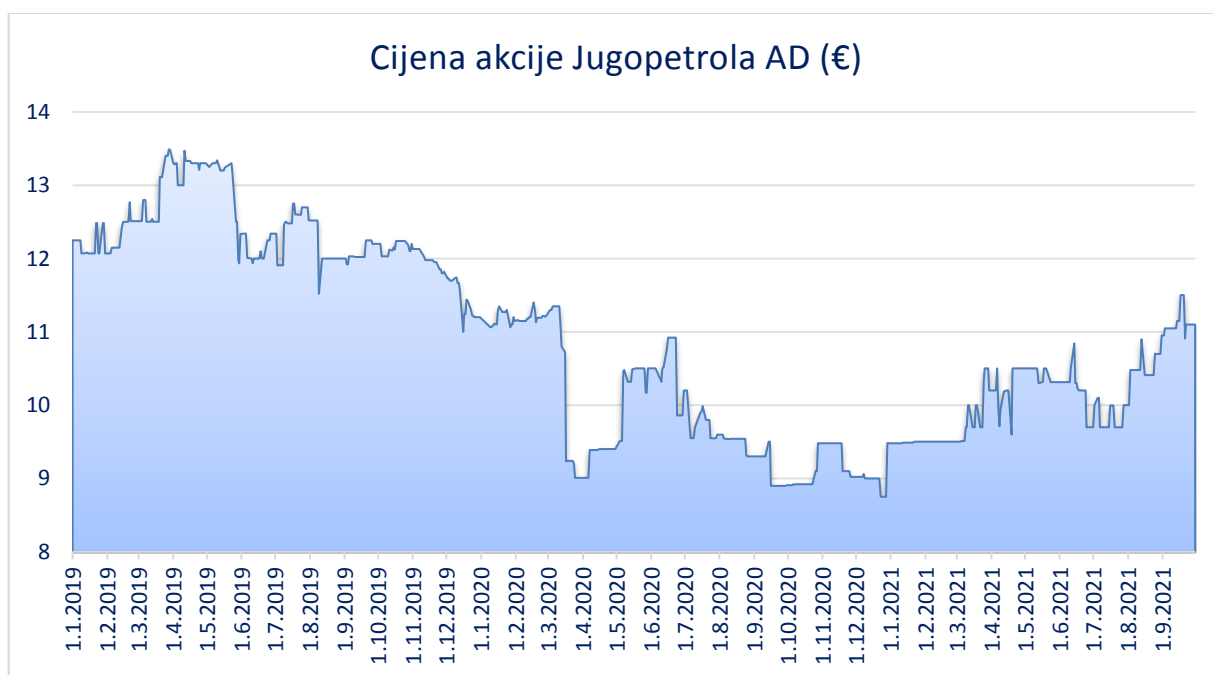

Berzanski podaci

Akcije Jugopetrola AD su među najtraženijim na Crnogorskoj berzi. Tokom trećeg kvartala 2021. godine cijena akcije se kretala u rasponu između 9-11€ po akciji. Broj akcija je ostao nepromijenjen.

Skupština akcionara Jugopetrol AD, na vanrednoj sjednici, održanoj dana 30.03.2021 donijela je Odluku o drugom dijelu raspodjeli dobiti za poslovnu 2019. godinu. U skladu sa Odlukom, ukupan bruto iznos dividende koja se isplaćuje akcionarima je 1.396.191,30EUR. Bruto dividenda po akciji iznosi 0,30EUR. Neto dividenda po akciji iznosi 0,273EUR. Isplata dividende je realizovana 16.04.2021.

Na redovnoj godišnjoj Skupštini akcionara održanoj dana 16.06.2021. godine, Skupština akcionara Jugopetrol AD donijela je Odluku o raspodjeli neto dobiti za 2020. godinu. U skladu sa Odlukom, ukupan bruto iznos dividende koja se isplaćuje akcionarima je 1.861.588,40EUR. Bruto dividenda po akciji iznosi 0,40EUR. Isplata dividende je realizovana 23.07.2021.

UPRAVLJANJE RIZIKOM

Glavni faktori rizika i metoda upravljanja rizikom

Kompanija je izložena raznim makroekonomskim (deviznim, naftnim), finansijskim (tržišni rizik, kreditni rizik, rizik likvidnosti), kao i operativnim rizicima. U skladu s najboljom međunarodnom praksom i u kontekstu lokalnog tržišta i regulatornog okvira, cjelokupna politika upravljanja rizicima Kompanije ima za cilj smanjenje mogućeg izlaganja volatilnosti tržišta i/ili ublažavanje štetnih uticaja na finansijski položaj Kompanije u mjeri u kojoj je to moguće.

Opšti program upravljanja rizicima Kompanije fokusira se na pojedinačna područja rizika individualnim rješavanjem svake kategorije rizika. Glavni rizici s kojima se suočava Kompanija, kao i odgovarajuće mjere ublažavanja opisane su u nastavku:

Glavni rizici	Procjena/Metode upravljanja rizikom
Makroekonomska sredina	
Devizni rizik	<ul style="list-style-type: none"> - Funkcionalna valuta Kompanije je euro, i prodaja i kupovina su izražene u eurima. Menadžment je procijenio da izloženost fluktuacijama u stranim valutama nije materijalna. - Manji broj transakcija u drugim valutama konvertuje se u euro na datum transakcije
Cijena nafte	<ul style="list-style-type: none"> - Kompanija je izložena riziku od robne cijene nafte. Međutim, imajući u vidu činjenicu da su prodajne cijene utvrđene državnom uredbom koja prati tržišne cijene nafte, izloženost ovom riziku nije značajna za domaće tržište, iako ne postoji 100% zaštita od međunarodnih oscilacija cijena goriva.
Finansijski rizici	
Tržišni rizik: - Novčani tok i rizik kamatne stope	<ul style="list-style-type: none"> - Izloženost Kompanije tržišnom riziku promjena kamatnih stopa se prvenstveno odnosi na kratkoročne depozite Kompanije uključene u gotovinu i gotovinske ekvivalente. S obzirom na trenutne tržišne kamatne stope, rizik novčanog protoka ocjenjuje se kao nematerijalan.
Kreditni rizik	<ul style="list-style-type: none"> - Diferencijacija različitih potrošača - Brža naplata potraživanja (smanjenje DSO) - Pregled stanja i limita potrošača - Rizik pokriven jakim kolateralama
Rizik likvidnosti	<ul style="list-style-type: none"> - Održavanje dovoljne količine novca - Poboljšanje stope naplate potraživanja - Prilagođavanje iznosa dividendi isplaćenih akcionarima - Fazno ulaganje u osnovna sredstva - Nadzor kapitala na osnovu stepena zaduženosti. Kompanija u 2021. godini nije koristila pozajmice od banaka.

Operativni rizici	
Bezbjednost i životna sredina	- Primjena bezbjednosnih postupaka i redovna kontrola svih objekata - Ulaganja za poboljšanje nivoa bezbjednosti i zaštite životne sredine.
Usklađenost u smislu operativnosti i kvaliteta proizvoda	- Sprovođenje potrebnih mjera za potpunu usklađenost s postojećim specifikacijama kako na nivou lanca snabdijevanja tako i na kvalitetu proizvoda. - Ulaganja u cilju prilagođavanja konfiguracije opreme, u skladu sa regulativom.
Rizik po imovinu i obaveze	- Pokrivenost osiguranjem za niz rizika, uključujući oštećenje fizičke imovine, lične povrede, prekid poslovanja, proizvoda ili druge odgovornosti.

Sistem interne revizije i upravljanje rizicima

Sistem interne revizije i upravljanje rizicima Kompanije uključuju zaštitne mehanizme i mehanizme praćenja na različitim nivoima unutar organizacije, kao što je opisano u nastavku:

Identifikacija, procjena, mjerenje i upravljanje rizikom

Identifikacija i procjena rizika odvija se uglavnom tokom strateškog planiranja i godišnje pripreme plana poslovanja i revizije. Prednosti i mogućnosti se ispituju u kontekstu djelatnosti Kompanije, ali i u odnosu na zainteresovane strane na koje mogu uticati.

Planiranje i praćenje/Budžet

Poslovanje Kompanije prati se kroz detaljni budžet po sektoru poslovanja i tržištu. Budžet se sistemski prilagođava, a rukovodstvo Kompanije prati finansijski učinak putem izvještaja koji se redovno sačinjavaju i poređenja budžeta sa ostvarenim rezultatima.

Adekvatnost sistema interne kontrole

Sistem interne kontrole sastoji se od politika, procedura i zadataka koje sačinjava i sprovodi rukovodstvo Kompanije i služba interne revizije u svrhu efikasnog upravljanja rizicima, postizanja poslovnih ciljeva, pouzdanosti finansijskih i administrativnih informacija i poštovanja zakona i propisa.

Zaduženje nezavisne Službe Interne revizije je da obezbijedi, putem periodičnih procjena, terenskih i administrativnih revizija, da su identifikacione procedure i upravljanje rizicima koje sprovodi Menadžment adekvatnog karaktera, da sistem interne kontrole djeluje efikasno i da su informacije koje se dostavljaju članovima Odbora direktora u odnosu na sistem interne kontrole pouzdane i odgovarajućeg kvaliteta. Takođe, Služba interne revizije prati preporuke Službe interne revizije HP grupe i zadužena je za implementiranje istih.

U trećem kvartalu 2021. Služba interne revizije je nastavila sa kompletiranjem obaveza u domenu Godišnjeg plana revizije u vezi revizije poštovanja kreditne politike i procedura u pogledu odobravanja finansijskih i kvantitativnih rabata, revizije tačnosti mjernih uređaja na rezervoarima na benzinskim stanicama (u smislu follow up-a inicirano pet sastanaka sa

Operativnim sektorom i top menadžmentom), revizije neophodnih sertifikata kada je u pitanju zaštita na radu i rukovanje opasnim materijama zaposlenih na benzinskim stanicama.

Služba interne revizije je nastavila sa follow up-om revizije snabdijevanja goriva u domenu avio saobraćaja.

Pored toga, ista je finalizovala reviziju procesa nabavke putem tendera i selektiranja ponuda, reviziju provjere svih operativnih elemenata uoči otvaranja benzinske stanice Berane 1 nakon rekonstrukcije, reviziju putnih naloga, kao i reviziju poredjenja brojčanika na cash registru i automatima na svim benzinskim stanicama.

Služba interne revizije je u trećem kvartalu 2021. godine izvršila 21 terensku reviziju poslovanja benzinskih stanica i 17 revizija u domenu praćenja integralnih isporuka naftnih derivata benzinskim stanicama (ili gledano po rezervoaru 39 pojedinačnih isporuka), kao i 3 isporuke komercijalnim kupcima.

U trećem kvartalu 2021. godine Služba interne revizije je nastavila monitoring razlika na gorivima po svakom biznis segmentu, uključujući maloprodajne operacije, terminale i sekundarni transport, na osnovu kojeg je adresirala egzatne preporuke u smislu unapređenja internih kontrola, dominantno misleći na ustanovljenje drugog nivoa monitoringa, eventualne korekcije mjernih uređaja i redovnog izvještavanja od strane relevantnih sektora.

Uloga i odgovornosti Odbora direktora

Uloga i odgovornosti Odbora direktora definisani su Statutom Kompanije.

Sprečavanje i suzbijanje finansijske prevare

Relevantne interne kontrole i unaprijeđene sigurnosne mjere primjenjuju se za područja koja se smatraju da su izložena visokom riziku u smislu finansijske prevare. Pored internih kontrola koje sprovode sve službe, sve aktivnosti kompanije su predmet revizije Službe Interne revizije, čiji se rezultati dostavljaju Odboru direktora.

Interna regulativa o poslovanju

Kompanija je sačinila relevantne interne propise koje je odobrio Odbor direktora. U okviru ovih propisa definišu se ovlašćenja i odgovornosti koje promovišu odgovarajuće razdvajanje dužnosti unutar Kompanije.

Kodeks poslovnog ponašanja

Kompanija je u cilju dobrog korporativnog upravljanja, izradila i usvojila Kodeks ponašanja, odobren od strane Odbora direktora. Kodeksom ponašanja su obuhvaćena načela u skladu sa kojima bi svako lice, zaposleni ili treća strana uključena u poslovanje Kompanije, kao i kolektivni organ, trebalo da postupa u okviru svojih dužnosti. Iz tog razloga, Kodeks predstavlja praktičan vodič svakodnevnih radnih zadataka svih zaposlenih u Kompaniji, ali i trećih lica koja sarađuju sa istom.

Zaštitne mjere u sistemima informacionih tehnologija

Sektor za informacione tehnologije Grupe odgovorno je za izradu IT strategije i obuku osoblja u cilju ispunjavanja svih potreba, kao i za podršku IT sistema i aplikacija kroz izradu i ažuriranje uputstava u saradnji sa spoljnim konsultantom ukoliko to je potrebno. Kompanija je izradila zadovoljavajući okvir za praćenje i kontrolu svojih IT sistema, koji je definisan nizom internih kontrola, politika i procedura.

Finansijski izvještaji i finansijsko izvještavanje - zaštitne mjere

Kompanija primjenjuje ustaljena pravila i postupke nadzora Službe računovodstva koji između ostalog obuhvataju računovodstvena načela koja je usvojila Kompanija i smjernice za pripremu finansijskih izvještaja. Takođe se sprovodi automatska provjera i validacija različitih transakcionih sistema i sistema izvještavanja. U slučaju transakcija koje nisu ustaljene potrebno je posebno odobrenje. U tom smislu, Služba interne revizije sprovodi dodatne provjere na bazi uzorkovanja u posmatranom periodu. Služba interne revizije vrši provjeru uskladenosti Pravidnika o računovodstvenim politikama u odnosu na važeće odredbe Zakona o računovodstvu i relevantne međunarodne računovodstvene standarde.

Ovlašćenja u Kompaniji

Pravidnikom o ovlašćenjima se definišu ovlašćenja različitih rukovodioca Kompanije, kako bi se izvršile određene transakcije ili dužnosti (npr. potpisivanje plaćanja, ovjera računa, potpisivanje ugovora itd.).